

EU - historie

Lucie Hrušková

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ing. Lucie Hrušková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

- Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0229
- Šablona: III/2
- Č. materiálu: VY_32_INOVACE_97
- Datum vytvoření: 21. 08. 2013
- Ročník: 2.
- Předmět: Ekonomika
- Vzdělávací oblast: Odborné vzdělávání
- Tematická oblast: Mezinárodní organizace

Anotace:

Popis historie Evropské unie a základní údaje o osobnostech, které nejvíce přispěly ke vzniku EU.

Počátky myšlenek o evropské spolupráci

Období středověku a raného novověku

- 1462 – 1464: snaha českého krále **Jiřího z Poděbrad** o vytvoření mírové unie evropských států a řešení sporů diplomaticky, nepovedlo se
- **Pierr Duboise a vévoda ze Sully** (rádci francouzského krále Jindřicha IV. Navarrského) – zákaz válek mezi křesťany a spolupráce států při různých sporech a problémech
- **Hugo Grotius** (1583–1645) – nizozemský právník, zakladatel mezinárodního práva

18. století

- Jean Jacques **Rousseau** (francouzský filozof) – navrhl evropskou federaci národů
- Immanuel **Kant** – podle něj již tehdy Evropa směřovala k celoevropské konfederaci

19. století

- mnoho sjednocujících myšlenek
- např. René **Chateaubriand** (francouzský spisovatel, rovnováha sil velmocí), Giuseppe **Mazzini** (autor plánu na Spojené státy evropské) a Karl Ludwig **von Bruck** (středoevropská celní unie, měnová unie a federace)

Počátek 20. století – před první světovou válkou

- rok 1909 – na popud průmyslníka Maxe Waechtera se v Londýně sešel mezinárodní kongres – **plán na vytvoření Evropské federace**
- 1. světová válka potlačila sjednocující názory

Meziválečné období

- rok 1923 – **vznik Panevropské unie**, cíl: mír v Evropě – založil ji hrabě Richard Coudenhove-Kalergi s podporou francouzských politiků Aristida Brianda a Edouarda Heriota
- rok 1929 – plán Aristida Brianda na **Spojené státy evropské** – pokus o celní unii mezi Francií, Německem a Velkou Británií, poté připojování dalších států

Období po druhé světové válce

- r. 1946 – **Sir Winston Churchill** vyzývá ke vzniku Spojených států evropských
- r. 1946 – vznik **Mezinárodního výboru pro studia evropských otázek**
- **cílem** byla hospodářská **spolupráce** mezi evropskými státy - státy, které spolu obchodují a jsou na sobě ekonomicky závislé, nevyvolají další válku

Sir Winston Churchill

britský politik,
premiér Spojeného
království v letech
1940 – 1945 a 1951
– 1955,
spisovatel, historik,
žurnalista, voják,
jeden z
nejvýznamnějších
státníků 20. století

- r. 1948 - vznik **Organizace pro evropskou hospodářskou spolupráci** (OEEC)
  - sídlo v Paříži
  - zakládající státy: Belgie, Dánsko, Francie, Irsko, Island, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Německá spolková republika (nejprve ji zastupovali guvernéri okupačních zón), Švédsko, Švýcarsko, Turecko a Velká Británie
  - první úkol: rozdělování pomoci od USA – tzv. **Marshallův plán** na evropskou obnovu
  - Poznámka: v r. 1961 – OEEC nahrazena Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (**OECD**)

- r. 1948 – **Evropský kongres** v Haagu
  - účast několika set zástupců ze 16 zemí
  - vznik **Evropského hnutí**
  - návrh na vznik Evropského parlamentního shromáždění
  - přední představitel Evropského hnutí Paul Henri Spaak byl pro vznik **Rady Evropy**
- r. 1949 – **vznik Rady Evropy**

Rada Evropy

- mezinárodní organizace
- vznikla v roce 1949
- stálé sídlo ve Štrasburku
- **10 zakládajících států** – Belgie, Dánsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Norsko, Švédsko a Velká Británie
- postupně přistupovaly další státy (ČR v r. 1993)
- v současné době má 41 členů

- 9. května 1950
  - francouzský ministr zahraničí **Robert Schuman** představil veřejnosti konkrétní plán na **sjednocování Evropy** (spolupracoval na něm s Jeanem Monnetem)
  - plán na vznik Evropského společenství uhlí a oceli – kontrola nad produkcí oceli (nutná pro vyzbrojování)
- r. 1952 - **vznik Evropského společenství uhlí a oceli** (ESUO) – 6 zakládajících států: Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo a Nizozemsko

Robert Schuman

francouzský politik,
ministr zahraničí,
1958 – 1960 prezident
Evropského
parlamentu,

spoluzakladatel
Evropské unie

- r. 1958 - založeno **Evropské hospodářské společenství** (EHS) - hospodářská spolupráce šesti zemí
  - založeno **Evropské společenství pro atomovou energii** (Euroatom)
- r. 1967 – sloučení EHS, ESUO a Euroatom do **Evropského společenství** (ES) – stále 6 členů
- r. 1973 – do ES vstupuje Dánsko, Irsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irsku = 9 členských států

- r. 1979 – **občané** poprvé **volí** přímo své zástupce do **Evropského parlamentu**
- zaveden Evropský měnový systém a společná měnová jednotka **ECU**

- r. 1981 – vstup **Řecka**

- r. 1985 – podepsání **Schengenské dohody** o odstranění kontrol na hranicích mezi Belgií, Francií, Lucemburskem, Německem a Nizozemím
- vznik společného cestovního průkazu – evropského pasu

- r. 1986 – vstup Španělska a Portugalska
- r. 1986 - je podepsán **Jednotný evropský akt** – cílem je vytvoření jednotného vnitřního trhu = volný obchod mezi členskými státy
- r. 1993 - změna názvu společenství z EHS na **Evropskou unii** (EU) – vstupuje v platnost Maastrichtská smlouva o Evropské unii
  - je dobudován jednotný trh založený na 4 svobodách – **volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu**

- r. 1995 - vstup Finska, Rakouska a Švédska – tzn. 15 států
- r. 1999 – vstupuje v platnost Amsterodamská smlouva
- r. 2002 – zavedení **jednotné měny euro** ve 12 zemích EU – v hotovostní podobě

- r. 2004 – do EU vstupuje 10 nových členských zemí (včetně **České republiky**)
- r. 2007 – přistoupení Bulharska a Rumunska
- 1. 9. 2009 – vstupuje v platnost Lisabonská smlouva - poskytuje moderní instituce a efektivnější pracovní metody
- r. 2013 – vstup Chorvatska do EU

Osoby, které přispěly k založení EU

Robert Schuman

- politik a právník, francouzský ministr zahraničí
- 9. května 1950 přednesl konkrétní návrhy na sjednocování Evropy – ESUO
- narodil se v Lucembursku jako německý občan, po vrácení území Francii se stal Francouzem
- roku 1940 byl deportován do Německa, po dvou letech uprchl a připojil se k francouzskému odboji
- „základem pro sjednocení Evropy může být jedině trvalé usmíření s Německem“

Jean Monnet

- francouzský ekonomický a politický poradce
- inicioval a připravil „Schumanovu deklaraci“
- na základě této deklarace vzniklo Evropské společenství uhlí a oceli, jež bylo předchůdcem EHS a později EU

Winston Churchill

- armádní důstojník, válečný zpravodaj a britský premiér
- jeden z prvních vyzývajících k vytvoření „Spojených států evropských“

Jean Monnet
(vlevo) s
Konradem
Adenauerem
v roce 1953

Konrad Adenauer

- první kancléř Spolkové republiky Německo
- změnil tvář poválečného Německa a Evropy

Joseph Bech

- lucemburský politik
- pomáhal založit Evropské společenství uhlí a oceli

Johan Willem Beyen

- Holanďan
- mezinárodní bankéř, obchodník a politik

Alcide de Gasperi

- premiér a ministr zahraničních věcí v poválečné Itálii

Charles de Gaulle

- francouzský generál a politik, prezident i předseda vlády

Walter Hallstein

- Němec, 1. předseda Evropské komise
- snažil se o vybudování společného trhu

Sicco Mansholt

- vytvořil základ společné zemědělské politiky EU

Paul Spaak

- belgický politik, podílel se na vzniku společné hospodářské politiky

Altiero Spinelli

- italský politik, stál za návrhem o vytvoření federální EU

Použitá literatura a zdroje

- *Evropská unie v kostce*. 1. vyd. Praha: Vašut s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7236-665-1, s. 438.
- **Historie Evropské unie**. In: europa.eu [online]. [cit. 2013-08-15]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_cs.htm
- [1] [cit. 2013-08-21]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Churchill_portrait_NYP_45063.jpg
- [2] Bundesarchiv, Bild 183-19000-2453 / CC-BY-SA. [cit. 2013-008-21]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bundesarchiv_Bild_183-19000-2453,_Robert_Schuman.jpg
- [3] [cit. 2013-08-21]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Euro_symbol_gold.svg
- [4] Bundesarchiv, B 145 Bild-F001192-0003 / Unterberg, Rolf / CC-BY-SA. [cit. 2013-008-21]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_B_145_Bild-F001192-0003,_Bonn,_Besuch_Jean_Monnet,_Konrad_Adenauer.jpg